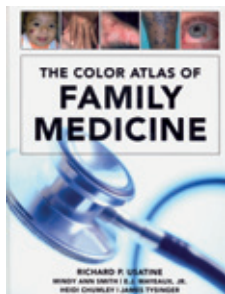

Fotofattig atlas for allmennpraktikarar

Usatine RP et al, red.

The color atlas of family medicine

1 095 s, tab, ill. New York, NY: The McGraw-Hill, 2008. Pris USD 100
ISBN 978-0-07-147464-1

Dette har eg gledd meg til – eit medisinsk atlas som illustrerer det store mangfaldet av tilstandar allmenlegen møter, tilstandar som kan fotograferast og illustrerast. Det finst jo ei rekkje organ- og spesi-

tetspesifikke atlas, men konseptet med det allmennmedisinske som ramme er godt tenkt og velkommen. Tradisjonelle atlas tek ikkje omsyn til den allmennmedisinske epidemiologien, dei er ofte prega av bilete av langtkommen sjukdom og «monstrøse tilfelle frå Afrika». Det er gjerne vanskeleg å finne typiske, gode illustrasjonar til vanlege tilstandar eg møter på fastlegekontoret, spesielt utanom hudsjukdommane.

Atlaset har 1 100 sider i storformat. Det første som slår meg, er kor liten del av alle trykkflatene som faktisk er foto og illustrasjonar. Dette framstår i staden som ei slags godt illustrert lærebok i amerikansk allmennmedisin, med mykje tekst om utgreiing, behandling, oppfølging og pasientinformasjon. Opplegget blir da frå norsk ståstad litt skuffande.

Hovudredaktøren er professor i allmennmedisin og dermatologi, og det forklarar truleg også at det er ei sterk slagside mot dei tradisjonelle hudsjukdommane. Der er 18 hovudkapittel med i alt 227 underkapittel, og kapittelet om huda står for 110 av underkapitla. Der er ekstra god omtale av dermatoskopi og kolposkopi. Utanom huddelen er det stor variasjon i kva som er dekkja, bilete av tilstandar som bursitt, struma og tådeformitetar fungerer godt, men det manglar tema som varicer, brokk, hemoroidar og mange andre tilstandar eg gjerne skulle sett bilete av. Kva tre sider om hoftebrot gjer i atlaset, er vanskeleg å forstå.

The color atlas of family medicine har diverre inga stor målgruppe i Noreg.

Steinar Hunskaar

Seksjon for allmennmedisin
Institutt for samfunnsmedisinske fag
Universitetet i Bergen

Rask smertelindring – for godt til å være sant?

Benor DJ.

Seven minutes to natural pain release

WHEE for tapping your pain away. 251 s, ill. Fulton, CA: Energy Psychology Press, 2008. Pris USD 18
ISBN 978-0-9819729-0-9

Psykiateren Daniel J. Benor har skrevet dette for pasienter og behandlere. Han beskriver en egenutviklet metode til lindring av smerter og angst – WHEE er forkortelse for «whole health – easily and effectively». Man kan bli

litt skeptisk når han i innledningen skriver: «Welcome to the WHEE method for potent, quick, and easy pain relief. In opening this page in your life, you are entering a doorway to deep transformation on all levels of your being.» For psykologer lover han at WHEE blir et verdifullt tillegg til deres terapeutiske armamentarium, andre helsearbeidere vil bli overrasket over hvor lett det er å lære denne «potente og raske effektive metoden for selvhelbredelse».

Som bakgrunn gir han først en faglig korrekt, velskrevet, men forenklet fremstilling av smertens betydning som livsnødvendig overlevelsesfunksjon og omtaler faktorer som kan forsterke smerte. Mange psykologiske mekanismer kan forsterke de subjektive plagene ved langvarig smerte, og det er disse han mener man ved hjelp av hans metode kan påvirke. Han beskriver så i flere kapitler hvordan han utviklet metoden ut fra velkjente psykologiske teorier og behandlingsmetoder som bl.a. transaksjonsanalyse, autogen trening, autohypnose og «mindfulness». *Seven minutes to natural pain release* er utgitt i en serie med «Wholistic Healing Publications», forlaget er Energy Psychology Press i California.

Er dette seriøs medisin? Det er neppe «evidence based medicine». Forfatteren beskriver en rekke kasuistikker med godt resultat av behandlingen. Og eksperters meninger kan også være grunnlag for kunnskapsbasert medisin, men med svakest mulige evidensgrunnlag.

Dette synes å ligge i samme gate som bl.a. «tankefeltterapi». Kan hende mobiliserer denne og liknende metoder endogene tilhelende krefter, slik «lightening process» for kronisk utmattelsessyndrom tydeligvis kan gjøre? Jeg er ingen ekspert på slikt, men min hypotese er at behandlere som lykkes der tradisjonell medisin ikke har hatt virkning på pasienters subjektive plager, er slike som har uttalte empatievner og nok

faglig innsikt, livserfaring, tid og «common sense» til å kunne hjelpe noen (men ikke alle) med subjektive psykologiske tilleggsproblemer. Og da er selve teknikken som brukes, det være seg «tapping», «hugging», terapeutiske samtaler, kan hende mindre viktig enn behandleren selv.

Med sin bakgrunn som psykiater og sine erfaringer med andre psykologiske teknikker har Benor evnet å gi en ryddig fremstilling av sine teorier og hvorfor metoden hans kan virke. Han siterer Hippokrates, som skal ha sagt: «Den gode legen behandler sykdommen, den virkelige store legen behandler pasienten som har sykdommen.»

Er man interessert i å sette seg inn i enda en variant av psykologisk behandling av subjektive plager, er dette interessant nok. Alle som synes kontekstsensitive behandlingseffekter er tvilsomme saker, vil kan hende finne denne bokens innhold noe fantasifullt.

Harald Breivik

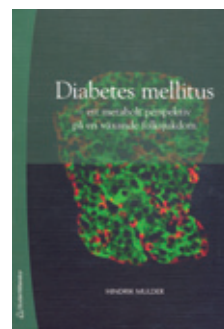
Det medisinske fakultet
Universitetet i Oslo

Detaljert om diabetes på svensk

Mulder H.

Diabetes mellitus

Ett metabolt perspektiv på en växande folksjukdom. 177 s, tab, ill. Lund: Studentlitteratur, 2008. Pris SEK 223
ISBN 978-91-44-02081-5

Forfatteren har undervist medisin- studenter ved Lunds universitet i mange år, og med denne utgivelsen henvender han seg i første rekke til disse, selv om den i forordet også anbefales for allmennpraktikere og diabetessyke-

pleiere. Innholdet i de 11 kapitlene er vesentlig en biologisk/biokjemisk tilnærming til diabetessykdommen. De normale prosesser og de forstyrrelser som ligger til grunn ved diabetes i cellenes og kroppens metabolisme, glukoseregulering og insulinets virkning omtales dels i betydelig detalj. Det er en kort historisk oversikt over hvordan forståelsen av diabetes har utviklet seg. Deretter følger kapitler om type 1- og type 2-diabetes og de øvrige, sjeldnere former for diabetes. De viktigste behandlingsprinsipper omtales og til sist de vanligste senkomplikasjonene.